

ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดองค์การบริหาร
ส่วนจังหวัดลำปาง ตามกระบวนการ 4A กรณีศึกษาโรงเรียนวอแก้ววิทยา

DEVELOPMENT STRATEGY FOR IMPROVING EDUCATIONAL QUALITY
OF SCHOOLS UNDER THE OFFICE OF LAMPANG PROVINCIAL
ADMINISTRATIVE ORGANIZATION BY 4A APPROACH: THE CASE
STUDY OF WOKAEW WITTHAYA SCHOOL

คมชาติ จิตวิศรุตกุล¹, จิตราภา กุณฑลบุตร², สมาน พูแสง³ และเกรียงไกร โพธิ์มณี⁴
Komchart Chitwitsarutkul¹, Chittrapa Kundalaputra², Sman Foosang³
and Krangkrai Pomanee⁴

นักศึกษาระดับปริญญาเอก สาขาวิชายุทธศาสตร์การพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร¹
ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิทยาลัยการฝึกหัดครู มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร²
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง³
อาจารย์ประจำคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร⁴
kkomchart@hotmail.com¹

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของ
สถานศึกษา 2) เพื่อสร้างยุทธศาสตร์ การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา และ
3) เพื่อตรวจสอบผลการใช้ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาใน
สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดลำปาง ตามกระบวนการ 4A กรณีศึกษาโรงเรียนวอแก้ว
วิทยา กลุ่มประชากรที่ใช้คือ ผู้บริหาร คณะครู คณะกรรมการสถานศึกษาและผู้ที่มีส่วน
เกี่ยวข้องของโรงเรียนวอแก้ววิทยา จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ 1) แบบ
สัมภาษณ์ 2) คู่มือการใช้ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาตาม
กระบวนการ 4A 3) แบบสังเกตพฤติกรรมและ 4) แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์
ข้อมูลได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า

1. โรงเรียนวอแก้ววิทยาเป็นสถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานแห่งเดียวใน
สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดลำปาง ยึดหลักการบริหารที่ใช้โรงเรียนเป็นฐาน

2. ผลการสร้างยุทธศาสตร์การพัฒนาคณาภพการศึกษาของสถานศึกษา ตามกระบวนการ 4A ซึ่งประกอบด้วย ขั้นตอนที่ 1 การสร้างความตระหนัก (Awareness-A1) ขั้นตอนที่ 2 การบริหาร (Administration-A2) ขั้นตอนที่ 3 ความสำเร็จ (Achievement-A3) ขั้นตอนที่ 4 การประยุกต์(Application-A4) นั้น พบว่า ขั้นตอนการสร้างความตระหนักเป็นกระบวนการที่สำคัญที่สุดและใช้เวลาในการดำเนินการมากที่สุด ส่วนขั้นตอนการบริหาร ผู้รับผิดชอบแผนงาน/โครงการมีความสำคัญมากในการดำเนินงานอย่างเป็นระบบซึ่งจะส่งผลต่อขั้นตอนความสำเร็จและนำไปประยุกต์ใช้ต่อไป

3. ผลการทดลองใช้ยุทธศาสตร์ดังกล่าวในภาพรวม ผู้บริหารและคณะครูของโรงเรียนวอแก้ววิทยามีความคิดเห็นว่ากิจกรรมตามโครงสร้างของยุทธศาสตร์ในทุกขั้นตอนมีความเหมาะสมมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.77 สามารถนำยุทธศาสตร์ดังกล่าวไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาคณาภพการศึกษาของสถานศึกษาได้

คำสำคัญ

ยุทธศาสตร์การพัฒนา, คุณภาพการศึกษา, กระบวนการ 4A

ABSTRACT

The purposes of this research were: 1) to study the basic educational school; 2) to develop a strategy for educational quality improvement of school; and 3) to evaluate the developed strategy for improving educational quality improvement of school under the Office of Lampang Provincial Administrative Organization by using 4A Approach : The Case Study was Wokaew Wittaya School. This strategy was implemented with the group of teachers and stakeholders of Wokaew Wittaya School. The research tools included : 1) interview; 2) strategy for improving educational quality of school by using 4A Approach plan; 3) behavior observation; and 4) questionnaire. The were analyzed by percentage, means and standard deviation, as well as the content analysis.

The research results revealed that

1. Wokaew Wittaya School was the only basic educational school under the Office of Lampang Provincial Administrative Organization. School-Based Management (SBM) was the administration of school.

2. The result of the strategic development for educational quality improvement of the school by using 4A Approach included 4A Cycle (Awareness-A1, Administration-A2, Achievement-A3 and Application-A4) was as awareness Approach was the best approach and took the longest time. The project manager was very important to implement for Administration Approach which was related to Achievement and Application Approach.

3. The experimental result of the development strategy of the teachers at Wokaew Witthaya School included 4A Cycle were appropriate for educational quality improvement of school ($\bar{X}=4.77$).

Keywords

Development Strategy, Educational Quality, 4A Approach

บทนำ

การศึกษาเป็นรากฐานสำคัญที่สุดประการหนึ่งต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาตน ครอบครัว สังคมและประเทศชาติแบบยั่งยืนต่อไป การพัฒนาคุณภาพของการศึกษาจึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งโดยเฉพาะในยุคปัจจุบันที่เรียกว่า ยุคโลกาภิวัตน์ ยุคแห่ง “สังคมฐานความรู้” ศักยภาพของคนในชาติที่มีคุณภาพเท่านั้นจึงจะดำรงตนอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข เพื่อเป็นภูมิคุ้มกันสำคัญในการดำรงชีวิตและปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคศตวรรษที่ 21 (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2553, หน้า 87-90)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ. 2542 และฉบับแก้ไข (ฉบับที่2) พ.ศ. 2545 ได้มีบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษายุคปฏิรูปการศึกษา ไว้ว่าให้มีการจัดระบบโครงสร้าง มีการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นและสถานศึกษา โดยการมีส่วนร่วมของชุมชนผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย และให้มีคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทำหน้าที่กำกับดูแลส่งเสริมสนับสนุนการบริหารสถานศึกษา และได้บัญญัติให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิในการจัดการศึกษาระดับใดระดับหนึ่ง หรือทุกระดับตามความพร้อมความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่น(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2542, หน้า 9-16)

จากบทบัญญัติดังกล่าวก่อให้เกิดการโอนเพื่อปรับเปลี่ยนสถานศึกษาจากเขตพื้นที่การศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ มาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย

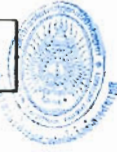
จำนวนหนึ่ง ซึ่งหนึ่งในจำนวนนั้นได้แก่โรงเรียนวอแก้ววิทยา ได้ถ่ายโอนจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลำปาง เขต 1 มาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดลำปาง เมื่อวันที่ 18 ตุลาคม 2549 (วอแก้ววิทยา, แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาประจำปี, 2554, หน้า 5)

เพื่อให้การปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561) บรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์คณะกรรมการนโยบายปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (กนป.) จึงกำหนดเป้าหมายยุทธศาสตร์ ข้อ 1. คือ คนไทยและการศึกษาไทยมีคุณภาพและได้มาตรฐานระดับสากล และได้กำหนดตัวบ่งชี้และค่าเป้าหมาย ข้อ 1.1. ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาหลัก (ภาษาไทย ภาษา อังกฤษ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และสังคมศึกษา) จากการทดสอบระดับชาติมีคะแนนเฉลี่ยมากกว่าร้อยละ 50 (กระทรวงศึกษาธิการ, สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, สำนักงานนโยบายด้านการศึกษาภาค)

จากผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลำปาง เขต 1 และ การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโดยรวมของสถานศึกษาในสังกัด และโรงเรียนวอแก้ววิทยา จากการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินำพื้นฐาน 4 วิชาหลัก พบว่า มีค่าเฉลี่ยผลการประเมินโดยรวมสอดคล้องกับค่าเฉลี่ยผลการประเมินระดับชาติ O-NET (Ordinary National Educational Test) ที่สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) ได้ทำการทดสอบกล่าวคือ ต่ำกว่าร้อยละ 50 และมีแนวโน้มลดลง (รายงานผลการประเมินคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานปีการศึกษา 2550-2554 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลำปาง เขต 1 และรายงานผลการประเมินคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานปีการศึกษา 2550-2554 โรงเรียนวอแก้ววิทยา)

ประกอบกับกฎกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วย ระบบ หลักเกณฑ์และระบบประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 ข้อ 14 กำหนดให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานต้องจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายใน โดยให้จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่มุ่งคุณภาพและมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องที่ยึดหลักการมีส่วนร่วมของชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยการส่งเสริม สนับสนุน และกำกับดูแลของหน่วยงานต้นสังกัดการพัฒนาคุณภาพการศึกษา จะได้ผลต้องอาศัยกระบวนการขับเคลื่อนที่ดีมีขั้นตอนที่ชัดเจน มีการทำงานเป็นทีมที่เกิดจากผู้มีส่วนได้เสีย(Stakeholder) ทุกคน ตามกฎกระทรวงศึกษาธิการดังกล่าวและ ยุคปฏิรูปการศึกษาที่ใช้หลักการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School-Based Management) โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนเป็นคนดี เป็นคนเก่ง และสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข (อุทัย บุญประเสริฐ, 2543, หน้า 154-156)

ในฐานะที่ผู้วิจัยเป็นศึกษานิเทศก์ รับผิดชอบงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ผลจากการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลสถานศึกษาตามระบบประกันคุณภาพ

การศึกษาจากหน่วยงานต้นสังกัด และรายงานผลการปฏิบัติงานตามแผนยุทธศาสตร์หรือแผนพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนอแก่วิทยา พบว่า ควรได้รับการส่งเสริมให้ความช่วยเหลือ ปรับปรุง และพัฒนาอย่างเป็นระบบที่ชัดเจน เพื่อให้สามารถนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น (รายงานผลการประเมินคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2550-2554 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 1 และรายงานผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2550-2554 โรงเรียนอแก่วิทยา)

จากความสำคัญที่กล่าวมา ผู้วิจัยจึงต้องการที่จะศึกษายุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นโดยใช้กระบวนการวิจัย และพัฒนา (Research and Development: R&D) ที่ประยุกต์จากขั้นตอนของกระบวนการวิจัยและพัฒนาตามตัวแบบทางความคิดการสร้างยุทธศาสตร์การพัฒนาของ เฉลียว บุรีภักดี (2548) และพัฒนายุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาตามกระบวนการ 4A ซึ่งประกอบด้วย

ขั้นตอนที่ 1 การสร้างความตระหนัก (Awareness-A1) ซึ่งเป็นการสร้างความตระหนักให้กับบุคลากรผู้เกี่ยวข้องหรือผู้มีส่วนได้เสีย (Stakeholder) ของสถานศึกษา เพื่อปรับความรู้ความเข้าใจที่ตรงกันต่อยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

ขั้นตอนที่ 2 การบริหาร (Administration-A2) ซึ่งเป็นกระบวนการบริหารจัดการช่วยกันพิจารณาตัดสินใจดำเนินการตามกระบวนการ PDCA หรือที่รู้จักโดยทั่วไปเรียกว่า วงจรเดมมิง (Deming Cycle) ซึ่งเป็นวงจรการควบคุมคุณภาพ

ขั้นตอนที่ 3 ความสำเร็จ (Achievement-A3) เป็นขั้นตอนการประเมินผลรวมภาพความสำเร็จของแผนยุทธศาสตร์หรือแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยพิจารณาจากผลลัพธ์รวม (Outcome) ผลที่เกิดต่อกลุ่มเป้าหมาย (Effect) และผลกระทบต่อสถานศึกษา ทางด้านการบริหารจัดการตามแผน

ขั้นตอนที่ 4 การประยุกต์ (Application-A4) ซึ่งเป็นการตรวจสอบประเมินค่าความสอดคล้องของความสำเร็จเพื่อปรับปรุง พัฒนาและ/หรือประยุกต์ ให้เหมาะสมในโอกาสต่อไป

ในลักษณะเป็นวงจรต่อเนื่อง 4 ขั้นตอน ซึ่งผู้วิจัยได้สรุปและใช้เป็นคำสำคัญ (Key word) ในแต่ละขั้นตอนของการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา โดยกระบวนการดังกล่าวได้ประยุกต์บนพื้นฐานทางแนวคิด หลักการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School-Based Management) ในหลักการสำคัญด้านการมีส่วนร่วม กฎกระทรวง

ว่าด้วย ระบบ หลักเกณฑ์และระบบประกันคุณภาพการศึกษา ในด้านการจัดทำแผนพัฒนา การจัดการศึกษาที่มุ่งคุณภาพ และระดับขั้นของความสำเร็จในการดำเนินงาน (3A) ได้แก่ ข้อมูลที่เป็นความตระหนัก/ความสำคัญ (A1: Awareness) ความพยายามในการปฏิบัติ (A2: Attempt) และความสำเร็จ (A3: Achievement) ตามหลักการประเมินคุณภาพ การศึกษาของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน, 2549) มาประยุกต์สร้างเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย

คำถามการวิจัย

1. สภาพการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาในสังกัดองค์การบริหารส่วน จังหวัดลำปาง กรณีศึกษาโรงเรียนวอแก้ววิทยาเป็นอย่างไร
2. ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดลำปาง ตามกระบวนการ 4 A กรณีศึกษาโรงเรียนวอแก้ววิทยาที่ได้สร้างขึ้นเป็นอย่างไร และสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของ สถานศึกษาได้หรือไม่

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดลำปาง กรณีศึกษาโรงเรียนวอแก้ววิทยา
2. เพื่อสร้างยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัด องค์การบริหารส่วนจังหวัดลำปาง ตามกระบวนการ 4A กรณีศึกษาโรงเรียน วอแก้ววิทยา
3. เพื่อตรวจสอบผลการใช้ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของ สถานศึกษาในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดลำปาง ตามกระบวนการ 4A กรณีศึกษา โรงเรียนวอแก้ววิทยา

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อโรงเรียนวอแก้ววิทยาในการปรับปรุง/ พัฒนาการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
2. ผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์ สำหรับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา/องค์การบริหารส่วนจังหวัดหรือหน่วยงานต้นสังกัดที่รับผิดชอบการจัดการศึกษา และผู้สนใจ สามารถนำยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ได้จากการวิจัยไปใช้/ประยุกต์ใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ดียิ่งขึ้น

3. ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหรือผู้มีส่วนได้เสีย (Stakeholder) ของสถานศึกษาที่สนใจ นำยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ได้จากการวิจัยไปใช้ มีแนวทางในการปรับปรุง / พัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่ดียิ่งขึ้นต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา การวิจัยในครั้งนี้มุ่งศึกษายุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดลำปาง ตามกระบวนการ 4A ซึ่งกระบวนการ 4A ประกอบด้วย ขั้นตอนที่ 1 การสร้างความตระหนัก (Awareness – A1) ขั้นตอนที่ 2 การบริหาร (Administration–A2) ขั้นตอนที่ 3 ความสำเร็จ (Achievement–A3) ขั้นตอนที่ 4 การประยุกต์ (Application–A4)

2. ขอบเขตด้านตัวแปร การวิจัยนี้มุ่งเน้นเพื่อสร้างยุทธศาสตร์ของสถานศึกษาต่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา โดยตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ประกอบด้วย

2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาตามกระบวนการ 4 A ซึ่งกระบวนการ 4 A ได้แก่ การสร้างความตระหนัก (Awareness–A1) การบริหาร (Administration–A2) ความสำเร็จ (Achievement–A3) และการประยุกต์ (Application– A4) ที่ใช้ในการดำเนินการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ คุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาซึ่งประกอบด้วยผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่กำหนดของสถานศึกษา และผลการจัดการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน

3. ขอบเขตด้านประชากร คือ ผู้บริหาร คณะครู คณะกรรมการสถานศึกษาและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องหรือผู้มีส่วนได้เสีย (Stakeholder) ของสถานศึกษาต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนอเนกวิทย์ ในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดลำปาง

4. ขอบเขตด้านพื้นที่ การวิจัยในครั้งนี้จะใช้การศึกษาโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดลำปาง ซึ่งมีจำนวน 1 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนอเนกวิทย์ อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง

การประยุกต์ (Application-A4) ไปใช้ในการดำเนินการพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อให้บรรลุเป้าหมายคุณภาพการศึกษาที่ได้กำหนดไว้

คุณภาพการศึกษา หมายถึง ผลการดำเนินงานที่มีคุณภาพในการจัดการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งส่งผลต่อผู้เรียนที่กำหนดตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

สถานศึกษา / โรงเรียน หมายถึง โรงเรียนวอแก้ววิทยา อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดลำปาง

ความตระหนัก (Awareness-A1) หมายถึง ความรู้สึก ความเข้าใจคุณค่าหรือเห็นความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้บริหาร คณะครู คณะกรรมการสถานศึกษาและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องของสถานศึกษา

การบริหาร (Administration-A2) หมายถึง กระบวนการหรือกิจกรรมที่ผู้บริหารและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมกันดำเนินการพัฒนาการศึกษาเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาที่ได้กำหนดไว้

ความสำเร็จ (Achievement-A3) หมายถึง ผลภาพรวมการดำเนินงานของโครงการตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

การประยุกต์ (Application-A4) หมายถึง การตรวจสอบประเมินค่าความสอดคล้องของความสำเร็จ เพื่อปรับปรุง พัฒนาและ/หรือประยุกต์ ให้เหมาะสมกับแผนยุทธศาสตร์หรือแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาในครั้งต่อไป

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร คณะครู คณะกรรมการสถานศึกษาและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องหรือผู้มีส่วนได้เสีย (Stakeholder) ในการจัดการศึกษาของโรงเรียนวอแก้ววิทยา อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง ทุกคน ทั้งหมด จำนวน 30 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีจำนวนทั้งหมด 6 ฉบับ แบ่งออกเป็น 2 ชุด คือ ชุดที่ 1 เครื่องมือที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพ ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดลำปาง ตามกระบวนการ 4A ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นในแล้วนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพ จำนวน 3 ฉบับ ได้แก่

ฉบับที่ 1 แบบประเมินคุณภาพยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดลำปาง ตามกระบวนการ 4A ซึ่งเป็นการ

ประเมินความเหมาะสมของกระบวนการ 4A ซึ่งประกอบด้วย ขั้นตอนที่ 1 การสร้างความตระหนัก (Awareness-A1) ขั้นตอนที่ 2 การบริหาร (Administration-A2) ขั้นตอนที่ 3 ความสำเร็จ (Achievement-A3) และขั้นตอนที่ 4 การประยุกต์ (Application-A4)

ฉบับที่ 2 คู่มือการใช้ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดลำปาง ตามกระบวนการ 4A ซึ่งเป็นคู่มือสำหรับให้สถานศึกษานำไปทดลองใช้

ฉบับที่ 3 แบบประเมินคู่มือการใช้ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดลำปาง ตามกระบวนการ 4A ซึ่งเป็น การประเมินความเหมาะสมของคู่มือฯ

ชุดที่ 2 เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองยุทธศาสตร์ การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดลำปาง ตามกระบวนการ 4A ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นในแล้วนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพ จำนวน 3 ฉบับ ได้แก่

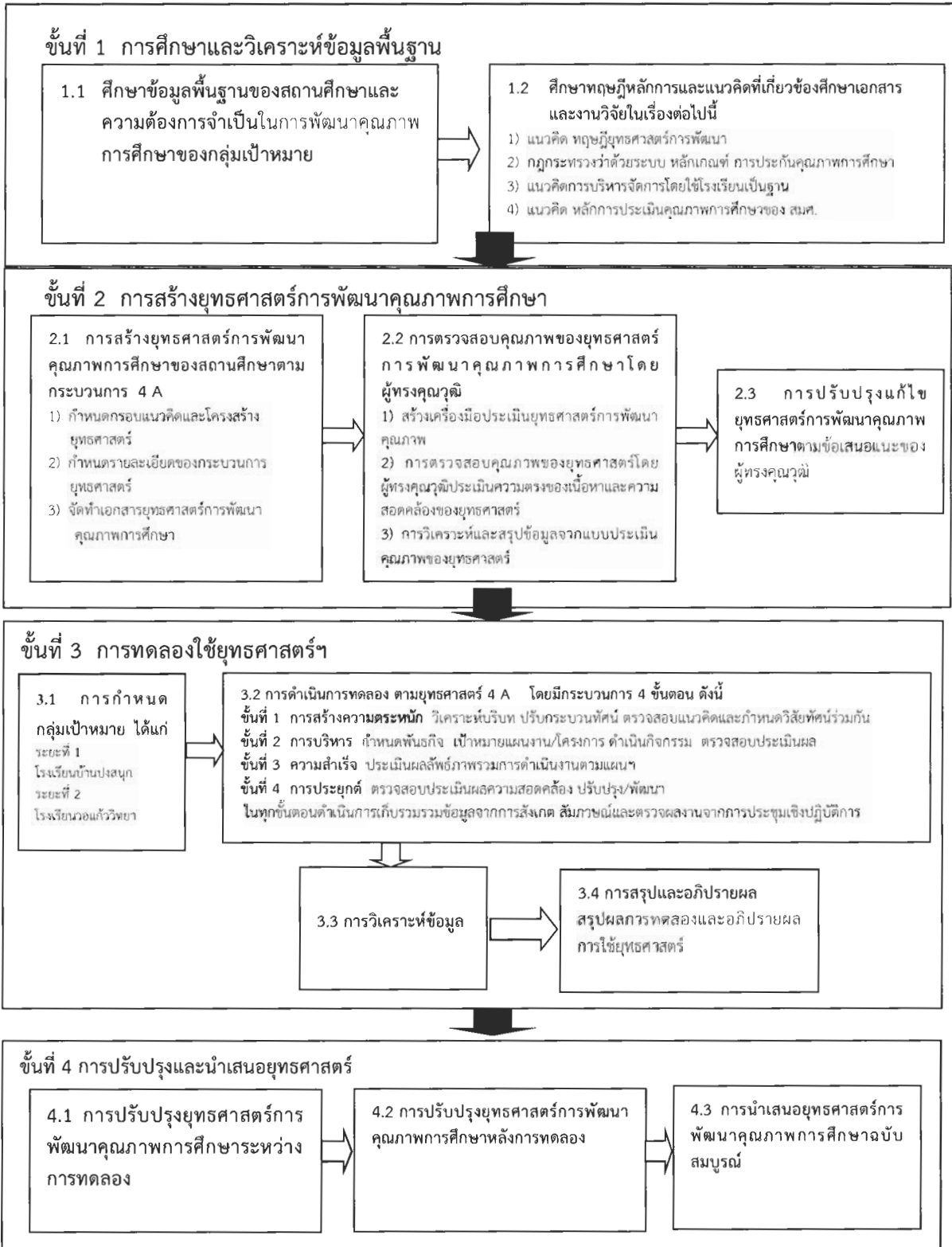
ฉบับที่ 4 แบบบันทึกการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างเพื่อศึกษาเกี่ยวกับบริบทของสถานศึกษา ซึ่งผู้วิจัยใช้สัมภาษณ์ผู้บริหาร และครูวิชาการ เกี่ยวกับ ข้อมูลด้านสภาพบริบทพื้นฐานของสถานศึกษา ข้อมูลด้านการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน และข้อมูลด้านปัญหาและความต้องการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

ฉบับที่ 5 แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมประกอบการสัมภาษณ์เกี่ยวกับความตระหนักในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้บริหาร คณะครู คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาของโรงเรียนอแก่วิทยาทุกคนทั้งหมด

ฉบับที่ 6 แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูของโรงเรียนที่มีต่อยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดลำปาง ตามกระบวนการ 4A หลังการทดลอง

3. ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย แบ่งออก เป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยทำการทดลองในภาคเรียนที่ 1 ประจำปีการศึกษา 2555 และเก็บรวบรวมข้อมูลตั้งแต่เดือนมิถุนายน 2555 ถึงเดือนกุมภาพันธ์ 2556

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) สรุปประเด็นสำคัญจากข้อมูลที่ได้จากการสังเกต การสัมภาษณ์ การตรวจสอบผลของโครงการ และแบบบันทึกการดำเนินงานของคณะครู และวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบประเมินและแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารและคณะครูที่มีต่อยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดลำปางตามกระบวนการ 4A ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการวิจัย

1. การศึกษาสภาพการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดลำปาง กรณีศึกษาโรงเรียนวอแก้ววิทยา พบว่า

โรงเรียนวอแก้ววิทยาเป็นสถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานแห่งเดียวซึ่งรับโอนมาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดลำปาง ตั้งแต่วันที่ 18 ตุลาคม พ.ศ. 2549 จัดการเรียนการสอนตั้งแต่ระดับอนุบาลถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จัดการศึกษาแบบให้เปล่า โดยองค์การบริหารส่วนจังหวัดลำปางได้จัดสรรงบประมาณสนับสนุนเพิ่มเติมทุกอย่าง และบริหารจัดการโดยให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมแรงร่วมใจร่วมคิด ร่วมทำ โดยยึดหลักการบริหารที่ใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School-Based Management) และจัดทำประกันคุณภาพการศึกษาโดยมีการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในตามที่หน่วยงานต้นสังกัดกำหนด

2. ผลการสร้างยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดลำปาง ตามกระบวนการ 4A

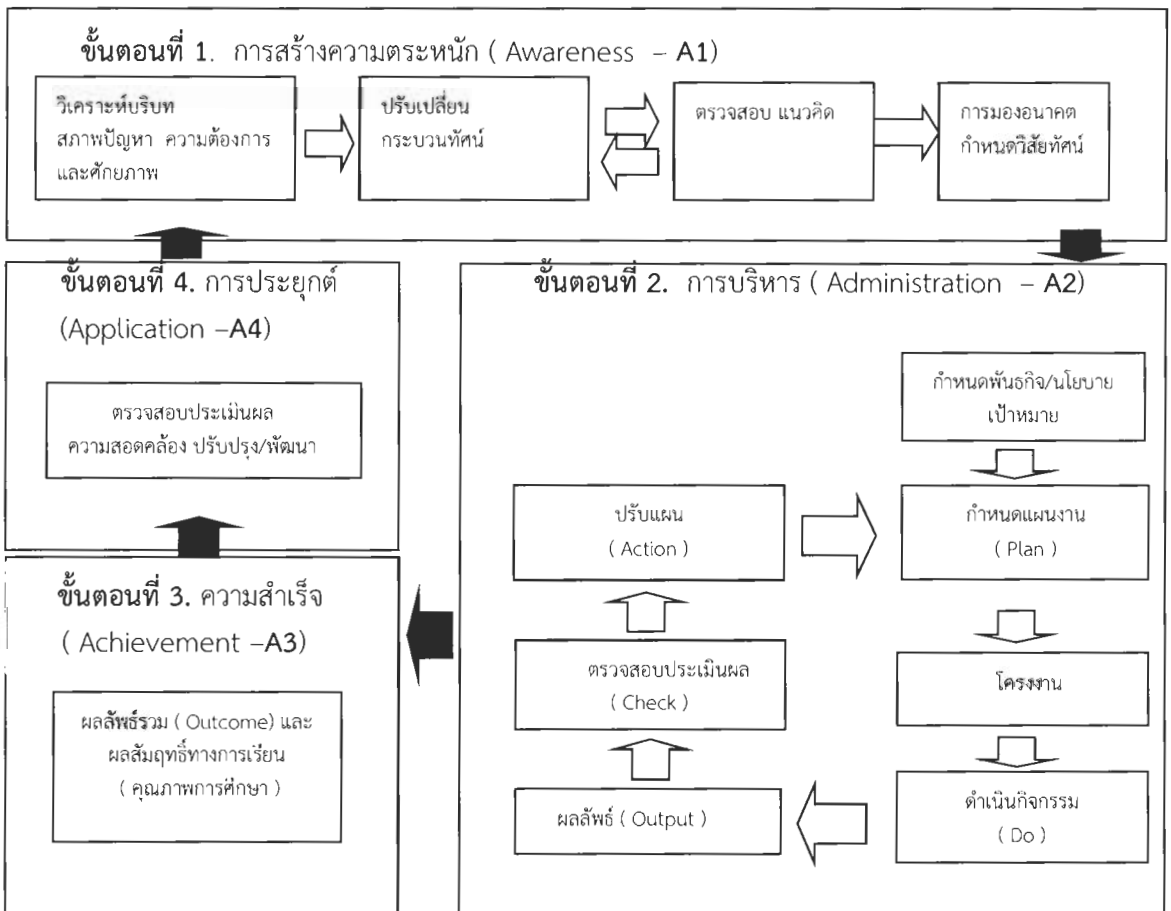
สรุปผลการประเมินคุณภาพของยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดลำปาง ตามกระบวนการ 4A ของผู้เชี่ยวชาญ พบว่า ความเหมาะสมของกิจกรรมตามโครงสร้างของยุทธศาสตร์ตามกระบวนการ 4A มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด และผลการประเมินคุณภาพของคู่มือ

การใช้ยุทธศาสตร์การพัฒนาคณาภพการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานบริหารส่วนจังหวัดลำปาง ตามกระบวนการ 4A มีความเหมาะสมสามารถนำไปใช้ได้

3. ผลการทดลองใช้ยุทธศาสตร์การพัฒนาคณาภพการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดลำปาง ตามกระบวนการ 4A

การทดลองใช้ยุทธศาสตร์การพัฒนาคณาภพการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดลำปาง ตามกระบวนการ 4A ซึ่งประกอบด้วย ขั้นตอนที่ 1 การสร้างความตระหนัก (Awareness-A1) ขั้นตอนที่ 2 การบริหาร (Administration-A2) ขั้นตอนที่ 3 ความสำเร็จ (Achievement-A3) และขั้นตอนที่ 4 การประยุกต์ (Application-A4) ในลักษณะเป็นวงจรต่อเนื่อง 4 ขั้นตอนดังรายละเอียด

ยุทธศาสตร์การพัฒนาคณาภพการศึกษาของสถานศึกษาตามกระบวนการ 4A

สรุปผลการทดลองใช้ยุทธศาสตร์การพัฒนาคณาภพการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดลำปาง ตามกระบวนการ 4A พบว่า โดยภาพรวมผลการทดลองใช้ยุทธศาสตร์การพัฒนาคณาภพการศึกษาของสถานศึกษาตามกระบวนการ 4A ซึ่งประกอบด้วย 4 ขั้นตอนนั้น ผู้บริหาร คณะครู คณะกรรมการสถานศึกษาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหรือผู้มีส่วนได้เสีย (Stakeholder) ของสถานศึกษามีความตระหนักต่อการพัฒนาคณาภพการศึกษา มีการเสนอแนะวิธีการพัฒนาคณาภพการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ และในภาพรวมมีความคิดเห็นว่าการปฏิบัติตามโครงสร้างของยุทธศาสตร์การพัฒนาคณาภพการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดลำปาง ตามกระบวนการ 4A ในทุกขั้นตอนมีความเหมาะสมมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.77 สามารถนำยุทธศาสตร์การพัฒนาคณาภพการศึกษาของสถานศึกษาดังกล่าวไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาคณาภพการศึกษาของสถานศึกษาได้

อภิปรายผลการวิจัย

ดำเนินการอภิปรายผลตามประเด็นวัตถุประสงค์ในการวิจัย ดังนี้

1. การศึกษาสภาพการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดลำปาง มีประเด็นที่น่าสนใจในการนำมาอภิปราย ดังนี้

โรงเรียนอแก้ววิทยาเป็นสถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานแห่งเดียวซึ่งรับโอนมาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดลำปาง จัดการเรียนการสอนตั้งแต่ระดับอนุบาลถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จัดการศึกษาแบบให้เปล่าโดยองค์การบริหารส่วนจังหวัดลำปางได้จัดสรรงบประมาณสนับสนุนเพิ่มเติมทุกอย่าง ซึ่งสอดคล้องกับแนวนโยบายด้านการศึกษาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ที่กำหนดในมาตรา 80, 80 (5) และ 80 (6) ว่าด้วย รัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุนการกระจายอำนาจเพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชนองค์กรทางศาสนาและเอกชน สามารถจัดและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนามาตรฐานคุณภาพการศึกษาให้เท่าเทียมและสอดคล้องกับแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ และบริหารจัดการโดยให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมร่วมใจ ร่วมคิด ร่วมทำ โดยยึดหลักการบริหารที่ใช้โรงเรียนเป็นฐาน ดังที่ ดิเรก วรรณเศียร (2544, หน้า 2) กล่าวถึง มายเยอร์ และสโตนฮิล (Myers and Stonehill) รุ่ง แก้วแดง (25456, หน้า 46) และบัณฑิต แทนพิทักษ์ (2544, หน้า 6) ให้ความหมายของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School-Based Management) สอดคล้องกัน ในลักษณะของยุทธศาสตร์การพัฒนาโรงเรียนและสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และฉบับแก้ไข (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 8 และ 9 ที่กล่าวถึง หลักการ

จัดการศึกษาให้ยึดหลักว่า ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาการพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง ส่วนการจัดระบบ โครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษา ให้ยึดหลักการกระจายอำนาจและระบบประกันคุณภาพการศึกษานอกจากนั้นยังสอดคล้องกับหลักการกระจายอำนาจ (Decentralization) หลักการมีส่วนร่วม (Participation or Collaboration or Involvement) ดังที่อุทัย บุญประเสริฐ (2543, หน้า 154 -156) ได้กล่าวไว้ สำหรับการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนอเนกวิทยาลัย มีการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในตามที่หน่วยงานต้นสังกัดกำหนดซึ่งสอดคล้องกับกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553

2. การสร้างยุทธศาสตร์การพัฒนาคูณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดลำปาง ตามกระบวนการ 4A มีประเด็นที่น่าสนใจใน การนำมาอภิปราย ดังนี้

ยุทธศาสตร์การพัฒนาคูณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดลำปาง ตามกระบวนการ 4A ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างขึ้นภายใต้หลักการประเมินคุณภาพการศึกษาของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (2549, หน้า 115-117) ซึ่งได้กล่าวถึงข้อมูลที่แสดงระดับขั้นของความสำเร็จในการดำเนินงาน (3A) ได้แก่ ข้อมูลที่เป็น ความตระหนัก/ความสำคัญ (A1: Awareness) ความพยายามในการปฏิบัติ (A2 : Attempt) และความสำเร็จ (A3 : Achievement) หลักการสำคัญด้านการมีส่วนร่วมของการบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน และการจัดทำแผนยุทธศาสตร์หรือแผนพัฒนาคูณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ตามกฎกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 มาวิเคราะห์และสังเคราะห์ เพื่อกำหนดแนวคิดและโครงสร้างของยุทธศาสตร์ตามกระบวนการ 4A ซึ่งประกอบด้วย ขั้นตอนที่ 1 การสร้างความตระหนัก (Awareness-A1) ขั้นตอนที่ 2 การบริหาร (Administration-A2) ขั้นตอนที่ 3 ความสำเร็จ (Achievement-A3) ขั้นตอนที่ 4 การประยุกต์ (Application-A4) โดยขั้นตอนดังกล่าวมีลักษณะเป็นวงจรต่อเนื่อง 4 ขั้นตอน ซึ่งได้สรุปและใช้เป็นคำสำคัญ (Key word) ในแต่ละขั้นตอน ผู้วิจัยได้จัดทำรายละเอียดแต่ละกระบวนการของยุทธศาสตร์การพัฒนาคูณภาพการศึกษาของสถานศึกษา และจัดทำคู่มือการใช้ยุทธศาสตร์การพัฒนาคูณภาพการศึกษาของสถานศึกษาตามกระบวนการ 4A แล้วได้นำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพความเหมาะสมของกิจกรรมตามโครงสร้างของกระบวนการ 4A และความเหมาะสมของคู่มือฯ เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปทดลองในขั้นต่อไป โดยวิธีการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับวิธีการทำการวิจัย

ของประวีณา ชะลุย (2549) และหทัยรัตน์ ทับพร (2549) ในกระบวนการสร้างยุทธศาสตร์การพัฒนา นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับการวิจัยของชรัติ อุ๋นสัมฤทธิ์ (2550) ในด้านวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติบรรยาย SWOT Analysis เพื่อนำผลมากำหนดยุทธศาสตร์และประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของยุทธศาสตร์โดยผู้เชี่ยวชาญ

3. การตรวจสอบผลการใช้ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดลำปาง ตามกระบวนการ 4A มีประเด็นที่น่าสนใจในการนำมาอภิปราย ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสร้างความตระหนัก (Awareness -A1) การดำเนินการตามขั้นตอนนี้เป็น ขั้นตอนของการสร้างความตระหนัก (Awareness)และเสริมพลังปัญญา (Empowerment) ให้กับบุคลากรผู้เกี่ยวข้องหรือผู้มีส่วนได้เสีย (Stakeholder) ของสถานศึกษา เพื่อปรับความรู้ความเข้าใจที่ตรงกันต่อยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา เป็นขั้นตอนที่สำคัญที่สุด ดำเนินการยากที่สุดและใช้เวลาในการดำเนินการมากที่สุดสำหรับวิทยากร ผู้ดำเนินการ เพราะเป็นขั้นตอนที่เน้นการแสดงความคิดเห็นจากการระดมสมอง (Brain Storming) หรือ การอภิปรายกลุ่ม (Focus Group) การใช้เทคนิค SWOT Analysis การแสดงความรู้สึกที่ต้องอาศัยการเปิดใจการยอมรับ การเห็นคุณค่าและกระบวนการปรับแนวความคิดร่วมกันในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา วิทยากร/ผู้ดำเนินการต้องคอยสังเกตผู้ร่วมกิจกรรมในด้านความตระหนัก พยายามกระตุ้นให้ผู้ร่วมกิจกรรมได้แสดงความคิดเห็นอย่างเป็นกันเอง และมีความสามารถในการปรับเปลี่ยนลักษณะกิจกรรมให้เหมาะสมกับสถานการณ์ เพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นและเพื่อไม่ให้เกิดความตึงเครียด

ขั้นตอนที่ 2 การบริหาร (Administration-A2) การดำเนินการตามขั้นตอนนี้ เป็นกระบวนการบริหารจัดการโดยนำข้อมูลที่ได้จากการระดมสมอง เพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ร่วมกันของสถานศึกษาจากขั้นตอนที่ 1 มาใช้ในการตัดสินใจ เพื่อดำเนินการกำหนดพันธกิจ/นโยบาย (Mission/Policy) การกำหนดแผนงาน/โครงการ(Plan/ Project) การดำเนินกิจกรรม (Do) การตรวจสอบ/ประเมินผล (Check & Evaluation) การปรับปรุงแก้ไข (Action) ซึ่งเป็นกระบวนการ PDCA ที่ผู้รับผิดชอบต้องดำเนินการตามที่ได้วางแผนไว้ต้องคอยตรวจสอบและแก้ไขปัญหาปรับปรุงให้การดำเนินงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด ดังนั้นผู้รับผิดชอบแผนงาน/โครงการจึงมีความสำคัญมากที่จะต้องคอยสังเกต ตรวจสอบประเมินและบันทึกผลอย่างต่อเนื่องเพื่อใช้ในการสรุปผลการดำเนินการที่ชัดเจน จะเห็นว่า กว่าจะได้แผนยุทธศาสตร์หรือแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาที่สมบูรณ์จะต้องใช้ทักษะวิธีการที่หลากหลายและความพยายาม

อย่างมาก สอดคล้องกับเฉลียว บุรีภักดี (2548, หน้า 2) ที่ให้ความหมายว่า “ยุทธศาสตร์การพัฒนา” (Development Strategy) หมายถึง แผนการอันชาญฉลาดสำหรับใช้ทำงานพัฒนาเรื่องหนึ่งเรื่องใดที่มีความยากเป็นพิเศษ ซึ่งไม่อาจทำให้บรรลุได้ด้วยวิธีปกติธรรมดาที่รู้จักโดยทั่วไป เป็นแผนการที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของหลักวิชา ทฤษฎี แนวความคิด และข้อมูลสภาพจริงที่ถูกต้องเหมาะสมกับเรื่องที่จะทำการพัฒนา

ขั้นตอนที่ 3 ความสำเร็จ (Achievement-A3) การดำเนินการตามขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนการประเมินผลรวมภาพความสำเร็จของแผนยุทธศาสตร์หรือแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยพิจารณาจากผลลัพธ์รวม (Outcome) ผลที่เกิดต่อกลุ่มเป้าหมาย (Effect) และผลกระทบต่อสถานศึกษา ทางด้านการบริหารจัดการตามแผนได้แก่ ความสำเร็จของการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งเป็นการบริหารจัดการศึกษาตลอดปีการศึกษา การดำเนินการในขั้นตอนนี้จึงเป็นข้อสังเกตให้กับสถานศึกษาที่สนใจในการนำยุทธศาสตร์การพัฒนาคูณภาพการศึกษาของสถานศึกษาตามกระบวนการ 4A นี้ ไปใช้จริงในโอกาสต่อไป

ขั้นตอนที่ 4 การประยุกต์ (Application-A4) การดำเนินการตามขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนการตรวจสอบประเมินค่าความสอดคล้องของความสำเร็จของโครงการต่างๆ ตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาคูณภาพการศึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการสรุปผลพัฒนาคูณภาพการศึกษาตามแผนการดำเนินการและใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการปรับปรุง พัฒนาและ/หรือประยุกต์ ให้เหมาะสมกับแผนยุทธศาสตร์หรือแผนพัฒนาคูณภาพการศึกษาในครั้งต่อไป ดังที่ผู้วิจัยได้นำเสนอกระบวนการ 4A ตามยุทธศาสตร์การพัฒนาคูณภาพการศึกษาของสถานศึกษาดังกล่าว เป็นกระบวนการในลักษณะเป็นวงจรต่อเนื่อง 4 ขั้นตอนในการดำเนินการตามขั้นตอนที่ 1 การสร้างความตระหนัก (Awareness-A1) นั้น การร่วมกันระดมสมอง (Brain Storming) โดยนำข้อมูลพื้นฐานของสถานศึกษาภาพความสำเร็จ อุปสรรคปัญหาจากโครงการต่างๆ ที่ได้ดำเนินการจากปีที่ผ่านมา และข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคูณภาพการศึกษาของโรงเรียนที่ได้มากำหนดเป็นข้อมูลเส้นฐาน (Baseline) เพื่อพิจารณากำหนดเป็นเป้าหมายเฉพาะในการพัฒนาคูณภาพการศึกษาของโรงเรียนจึงเป็นกระบวนการต่อเนื่องกันไป

ข้อเสนอแนะทั่วไป

การนำยุทธศาสตร์การพัฒนาคูณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดลำปาง ตามกระบวนการ 4A ครั้งนี้ไปใช้ มีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะผู้บริหารสถานศึกษา ในการนำยุทธศาสตร์การพัฒนาคณาภพ การศึกษาของสถานศึกษา ตามกระบวนการ 4A ไปใช้ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องศึกษาและสร้างความเข้าใจในขั้นตอนตามกระบวนการ 4A ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้มีความสำคัญอย่างยิ่งในการเป็นผู้นำของการขับเคลื่อนการดำเนินการตามแผนให้บรรลุความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด

2. ข้อเสนอแนะสำหรับสถานศึกษา ในการนำยุทธศาสตร์การพัฒนาคณาภพ การศึกษาของสถานศึกษา ตามกระบวนการ 4A ไปใช้ผู้มีส่วนได้เสีย (Stakeholder) ของสถานศึกษา ต้องมีส่วนร่วมในการจัดทำ การดำเนินงาน และประเมินแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาคณาภพการศึกษาอย่างต่อเนื่องเป็นระบบ

3. ข้อเสนอแนะสำหรับหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานต้นสังกัดที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ได้แก่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา องค์กรบริหารส่วนจังหวัด ฯลฯ ควรให้ความสำคัญในการให้การส่งเสริม สนับสนุน และตรวจสอบความสำเร็จการดำเนินงานของสถานศึกษาโดยใช้แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาคณาภพการศึกษาของสถานศึกษาเป็นตัวกำหนด

ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป

การดำเนินการวิจัยครั้งต่อไป มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเพื่อเปรียบเทียบการนำยุทธศาสตร์การพัฒนาคณาภพ การศึกษาของสถานศึกษาตามกระบวนการ 4A กับสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน ในสังกัด องค์กรบริหารส่วนจังหวัดอื่น

2. ควรมีการศึกษาวิจัยเพื่อเปรียบเทียบการนำยุทธศาสตร์การพัฒนาคณาภพ การศึกษาของสถานศึกษาตามกระบวนการ 4A กับการใช้ยุทธศาสตร์หรือกระบวนการในรูปแบบอื่น

3. ควรมีการศึกษาวิจัย และพัฒนาคณาภพการศึกษาโดยนำยุทธศาสตร์การพัฒนาคณาภพการศึกษาของสถานศึกษาตามกระบวนการ 4A ไปประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนใน สังกัดอื่น

เอกสารอ้างอิง

- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักนายกรัฐมนตรี. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ: พรินทวาทกราฟฟิค.
- เฉลียว บุรีภักดี. (2548). เอกสารประกอบการสอนวิชา รูปแบบความคิดหลากหลายในยุทธศาสตร์การพัฒนา. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- ขรติ อุ้นสัมฤทธิ์. (2550). การนำเสนอยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของกองทัพบกเพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติ. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ดิเรก วรรณเศียร. (2548). การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน. สืบค้นจาก www.Lib.lpru.ac.th/be/SBM/sbm.htm-12k 28 กันยายน 2548.
- บัณฑิต แทนพิทักษ์. (2544). แนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน. กรุงเทพฯ: กองมัธยมศึกษากรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- ประวีณา ชะลุย. (2549). การนำเสนอยุทธศาสตร์การศึกษาเพื่อพัฒนากระบวนการชุมชนในการป้องกันการทุจริต. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). สำนักงาน. (2549). หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานรอบที่สอง (พ.ศ. 2549-2553). กรุงเทพฯ: บริษัทจุดทองจำกัด.
- รุ่ง แก้วแดง. (2546). โรงเรียนนิติบุคคล. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.
- วอแก้ววิทยา. โรงเรียน. (ม.ป.ป.). แผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาประจำปี 2554. กรุงเทพฯ: เอกสารอัดสำเนา.
- วอแก้ววิทยา. โรงเรียน. (ม.ป.ป.). รายงานผลการทดสอบทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา 2550-2554. กรุงเทพฯ: เอกสารอัดสำเนา.
- หทัยรัตน์ ทับพร. (2549). ยุทธศาสตร์การศึกษาเพื่อสืบทอดความเป็นไทยของชาวไทยในประเทศสหรัฐอเมริกา. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อุทัย บุญประเสริฐ. (2543). การศึกษาแนวทางการบริหารและจัดการของสถานศึกษา
แบบการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน School- Based Management.
กรุงเทพฯ: ครูสภา.